

Závěru tomuto svědčí posléze také úvaha, že, kdyby změny hranic bylo povoliti vždy, když obec, jejíž území se zmenší, není ohrožena v plnění svých úkolů, a kdyby obci hospodářsky slabší přiznáván byl nárok na povolení změny hranic vůči obci hospodářsky silnější, byla by tím dána možnost, aby obec, zavinivší svou hospodářskou tíseň, rozšiřovala své území na úkor obce jiné, jejíž hospodářská zdatnost podмінěna byla pečlivým vedením obecního hospodářství. Takovým způsobem by obec finančně prosperující mohla býti zbavována postupně jednotlivých částí území a tím i zdrojů svých příjmů na prospěch okolních obcí méně pečlivě spravovaných, a na konec by zůstala omezena na minimum svého území, jen když by vzhledem k jejímu pečlivému hospodářství finančnímu se dalo ještě souditi, že stačí k plnění úkolů vlastní a přenesené působnosti.

Z těchto úvah dospěl nss k závěru, že ustanovení § 4 čes. obec. zřiz. neposkytuje obci, žádající za změnu hranic připojením území obce jiné, která se změnou nesouhlasí, právního nároku na povolení změny.

Nemá-li však obec právního nároku na povolení změny hranic, nemůže důvodně tvrditi, že rozhodnutím správního úřadu změnu tu odírajícím bylo porušeno její subjektivní právo (§ 2 zák. o ss.). S hlediska toho jeví se veškeré věcné námitky, které stížnost formuluje proti nař. rozhodnutí, bezdůvodnými, a nemohly by také ve stížnosti uplatňované vady řízení, ani kdyby se ukázaly pravdivými, přivoditi zrušení nař. rozhodnutí, jež obec pro nedostatek subjektivního práva s úspěchem nemůže bráti v odpor.

Č. 11.600.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní (Slovensko): I. I samostatný živnostník může býti v relaci k jinému podnikateli (hlavnímu) v poměru podpodnikatelském ve smyslu 2. odst. § 21 min. nař. č. 4790/1917. — II. K výkladu pojmu »dílčí podnikatel« ve smyslu § 170 odst. 1 zák. č. 221/1924.

(Nález ze dne 14. prosince 1934 č. 23.573.)

V ě c: Fma Bratří S. v M. proti zemskému úřadu v Bratislavě o ručení za pojistné.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Okresní nemoc. pojišťovna v H. předepsala záručním platebním výměrem z 8. května 1927 stěžující si firmě jako hlavní podnikatelce za období od května 1926 do března 1927 nemocenské, invalidní a starobní pojistné úhrnnou částkou 3.257 Kč 56 h, dluhované zaměstnavatelem A. Odvolání, jež podala st-lka proti tomuto výměru, okresní úřad v Humenném zamítl v podstatě z těchto důvodů: Podle § 170 odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb. ručí za pojistné společně a nerozdílně spolupodnikatelé a dílčí podnikatelé. Odvolatelka tvrdí, že A. nebyl ani spolupodnikatelem ani dílčím podnikatelem, ale byl s ní v obchodním styku. Podle vlastního doznání odvolatelky a na základě provedeného šetření je prokázána spolupodnikatelská činnost v poměru dílčího podnikatele, a proto bylo nutno takto rozhodnouti. Zemský úřad v Brati-

slavě nař. rozhodnutím potvrdil toto rozhodnutí z důvodů v něm uvedených a z těchto dalších důvodů: Z protokolárních výpovědí A. a z obsahu dopisu firmy o dohodě s ním z 15. července 1926 zjišťuje se toto: Na základě ujednání prováděl A. pro firmu v r. 1926 dopravu dříví ze Z. do H. Podle písemné zadávky z 15. července 1926 odevzdala firma, která provozovala na Z. lesní manipulaci, A.-ovi v tomto svém závodě výsek a nakládání kulatiny, resp. její uskladnění. Toto odvětví prací v dřevařském závodě firmy provozoval jako podpodnikatel fakticky A. pro hlavní podnikatelku firmu S. a zůstal pojišťovně dlužen pojistné příspěvky. Za ně ručí firma S. solidárně, jak podle 2. odst. § 21 min. nař. č. 4790/1917, tak i podle § 170 odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb.

O stížnosti, domáhající se zrušení tohoto rozhodnutí pro nezákonnost, uvažoval nss takto:

Výrok o solidárním ručebním závazku stěžující si firmy jako hlavní podnikatelky opřel žal. úřad v nař. rozhodnutí jak o ustanovení 2. odst. § 21 min. nař. č. 4790/1917, tak i o předpis 1. odst. § 170 zák. č. 221/1924 Sb., zřejmě z té příčiny, že jde o ručební povinnost za pojistné, které bylo předepsáno A. jako zaměstnavateli jednak za dobu do 1. července 1926, tedy ještě podle zák. čl. XIX:1907, resp. min. nař. č. 4790/1917, jednak za dobu od 1. července 1926 podle zák. č. 221/1924 Sb.

Podle 2. odst. § 21 cit. min. nař. ručí za nemocenské příspěvky solidárně hlavní podnikatel za podpodnikatele. Za hlavního podnikatele pokládá se ten, kdo se zavázal objednateli vykonati práci. Podpodnikateli jsou pak ti, kdo přímo nebo nepřímo se zaváží hlavnímu podnikateli provést v závodě nebo v provozování závodu potřebná jednotlivá odvětví práce nebo jednotlivé práce.

Vycházejí z tohoto zákonného ustanovení kvalifikoval žal. úřad činnost, kterou A. vykonával pro stěžující si firmu, jako činnost podpodnikatele pro hlavního podnikatele. Při tom opřel svůj úsudek o skutková zjištění, čerpaná jednak z protokolárních výpovědí A., jednak z ujednání z 15. července 1926, učiněného mezi ním a stěžující si firmou. Tato činnost A. pro firmu jest ve svém podstatném, pro řešení sporu rozhodném, obsahu nesporná. Stížnost uvádí sama, že firma zabývá se nákupem a prodejem, tedy obchodem dřívím, a že v oboru této své činnosti koupila les, v němž za účelem živnostenského zcizení dříví bylo nutno stromy pokáceti, dříví na určité dimenze rozřezati a dopraveni je na železniční stanici. Tuto lesní manipulaci neprováděla firma sama, nýbrž svěřila ji smlouvou z 15. července 1926 A.-ovi, který se zavázal vykonati ji svými zaměstnanci a povozy za úplatu podle zpracovaných krychlových metrů dříví a ji takto také vykonával.

V těchto nesporných skutečnostech měl žal. úřad postačitelý a bezpečný podklad pro svůj úsudek, že stěžující si firma, jež koupila les na Z. za účelem vytěžení z něho dříví a jeho zcizení po náležitém zpracování, byla v tomto podnikání hlavní podnikatelkou. Jestliže pak firma neprováděla v tomto svém dřevním podniku veškeré potřebné podnikatelské práce sama, nýbrž svěřila jednotlivá odvětví práce v něm, jako kácení stromů, výsek stojek a telegrafních tyčí, naložení a dopravu jich na nádraží, A.-ovi, který se jí k výkonu těchto prací smluvně zavázal, plyne z toho, že A. byl jejím podpodnikatelem ve smyslu 2. odst. § 21 min. nař. č. 4790/1917, neboť zavázal se jí jako hlavní podnikatelce

přímo, že provede v jejím dřevním závodě (podniku), resp. při jeho provozování jednotlivá potřebná odvětví práce. Činnost A. vykazovala tedy veškeré pojmové znaky činnosti podpodnikatele, jak cit. ustanovení tento pojem definuje. Úsudek žal. úřadu, že A. touto činností byl k stěžující si firmě jako k hlavní podnikatelce v poměru podpodnikatele, jest proto ve shodě se zákonem.

Poukazuje-li stížnost k tomu, že A. jest samostatný živnostník a že jako takový převzal smlouvou o dílo pro firmu určitá plnění, jež vykonával svými vlastními zaměstnanci, na jichž zjednávání a placení neměla firma žádné ingerence, ani s nimi nemohla nijak disponovati, a dále, že A. dostával od ní úplatu podle zpracovaných krychlových metrů dříví, nemůže tento poukaz na věci nic měniti, neboť i podpodnikatel vyvíjí určitou samostatnou činnost, takže také samostatný živnostník může býti v relaci k jinému podnikateli (hlavnímu) v poměru podpodnikatelském ve smyslu 2. odst. § 21 cit. min. nař., účastní-li se na jeho podniku způsobem zde vytčeným. Skutečnosti, na které stížnost poukazuje, nejen že nemluví proti úsudku žal. úřadu, nýbrž naopak svědčí o jeho správnosti.

Solidární ručební povinnost stěžující si firmy za pojistné, předepsané A. jako jejímu podpodnikateli za dobu od 1. července 1926, jest tedy předpisem 2. odst. § 21 min. nař. č. 4790/1917, jehož se žal. úřad dovolal, odůvodněna.

Co se týče ručení za pojistné za dobu od 1. července 1926, posoudil žal. úřad ručební závazek st-lčin podle § 170 odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb., který ustanovuje, že za pojistné ručí společně a nerozdílně spolupodnikatelé a dílčí podnikatelé (akordanti § 8).

Stížnost po této stránce vytýká, že nař. rozhodnutí vůbec nezjišťuje, že mezi stěžující si firmou a A. šlo o spolupodnikatelství, resp. o dílčí podnikatelství. — Výtku tato jest bezdůvodná, neboť stížnost přehlíží, že žal. úřad potvrdil rozhodnutí první stolice především z důvodů v něm uvedených. V důvodech těch bylo pak vysloveno, že první stolice má za prokázánu spolupodnikatelskou činnost A. k firmě v poměru dílčího podnikatele. Žal. úřad se tedy recipováním důvodů první stolice ztotožnil s jejím stanoviskem, že A. byl podle své činnosti, kterou pro firmu v jejím lesním podniku vyvíjel, dílčím podnikatelem. Že by A. byl spolupodnikatelem firmy podle 1. odst. § 170 cit. zák. ve vlastním slova smyslu, žal. úřad nevyslovil. Proto vývody stížnosti, pokud popírají spolupodnikatelský poměr firmy k A., nepostihují obsahu nař. rozhodnutí.

Jde tedy jen o to, je-li možno A. subsumovati pod pojem dílčího podnikatele. Zákon sám nepodává žádné definice tohoto pojmu, a není v něm ani nic ustanoveno, z čeho by se daly vyvoditi nějaké pojmové znaky dílčího podnikatele. Ani v důvodové zprávě k osnově zákona o sociálním pojištění (tisk posl. sněm. č. 4186 z r. 1932) k § 170 se o dílčích podnikatelích nic bližšího neuvádí. K § 8 se tam praví jen, že ustanovení o pojmu zaměstnavatele a spoluodpovědnosti spolupodnikatelů a dílčích podnikatelů jsou převzata v podstatě z dosavadního zákonodárství nemocenského (§ 4 zák. nemoc. ve znění novely z 15. května 1919 č. 268 Sb., jež platí také na Slovensku a Podkarpatské Rusi). Leč ani v právě citovaném zákoně pojem dílčího podnikatele nijak definován nebyl.

Užívá-li nějaká norma nějakého výrazu, aniž sama stanoví pro pojem jím vyjádřený nějaké jeho náležitosti, pak nutno usuzovati, že ho užívá v tom přirozeném vlastním smyslu a významu, jaký užitý výraz má v mluvě obecné (srovn. § 6 o. z. o.), neboť kdyby mu chtěla dáti nějaký odlišný, zvláštní význam, než v jakém se ho obvykle užívá, s určitými pojmovými znaky nebo náležitostmi, pak musilo by to býti v oné normě nějakým způsobem vyjádřeno, resp. aspoň naznačeno. To se však nestalo, stejně jako se to nestalo o pojmu spolupodnikatele (srv. nález Boh. A 10.889/33).

Výrazem »dílčí podnikatel« rozumí se v obecné mluvě podle gramatického smyslu, jaký má, osoba, která z nějaké podnikatelské činnosti vyvíjené jinou osobou, obstarává pro ni samostatně toliko určitou jí svěřenou složku tohoto podnikání, jež v relaci k němu jako k celku jeví se jako jeho díl. Osoba vykonávající takto určitou dílčí podnikatelskou činnost, označuje se pak v obecné mluvě jako dílčí podnikatel.

Aplikujeme-li tuto definici na poměr, v jakém podle shora uvedených nesporných skutečností byl A. k stěžující si firmě v příčině jejího dřevařského podnikání, v němž vykonával samostatně určité, jemu od ní svěřené druhy práce, shledáme, že žal. úřad uznal právem, že A. byl v tomto poměru k firmě dílčím podnikatelem, neboť jeho smluvní činnost vykazovala všechny pojmové znaky dílčího podnikatelství, jak shora byly uvedeny.

Tím vyvrácena jest jako bezdůvodná námitka, kterou st-lka snaží se dovoditi, že A. byl v podniku, o který jde, podnikatelem samostatným. Že by pak stěžující si firma jako podnikatelka (hlavní) za A. jako podnikatele dílčího v příčině dluhovaného jím pojistného podle ustanovení 1. odst. § 170 zák. č. 221/24 Sb. neručila, stížnost nenamítá.

V nynějším sporu jde pak toliko o posouzení poměru mezi firmou a A., a nikoli o jeho poměr k osobám, jež on při své dílčí podnikatelské činnosti pro firmu zaměstnával. Proto není třeba zabývati se vývody stížnosti, pokud se týkají právního poměru A. k těmto osobám, a v nichž se dovozuje, že jediné A. jako samostatný podnikatel byl jejich zaměstnavatelem, což ostatně žal. úřad nepopřel. Nerozhodné jest, zda v odměně, kterou dostával A. od firmy, bylo či nebylo zakalkulováno také pojistné za jeho zaměstnance, neboť okolnost tato nemá pro posouzení sporné otázky ručební povinnosti firmy za pojistné předepsané A. žádného právního významu.

Č. 11.601.

Zaměstnanci veřejní: * Nárok státního zaměstnance na vrácení pensijních příspěvků nespadá pod preklusi stanovenou v § 151 odst. 6 platového zákona č. 103/1926 Sb.

(Nález ze dne 15. prosince 1934 č. 7613/32.)

Prejudikatura. Boh. A CCCCLXXVI/34, opačně Boh. A 9388/31.

Věc: František Š. v T. (adv. Dr. František Veselý z Prahy) prot. ministerstvu spravedlnosti o vrácení pensijních příspěvků.